

הגדה

שש

פסח

קבוצת

"ארג"

תש"

יב

ב

רונה הסתיו עבר
הגשם חלף הלך לו
הנצנים נראו בארץ
וקול החור נשמע
בארצנו

ותאנה חנטה פגיה
הגפנים סמדר נתנו ריח

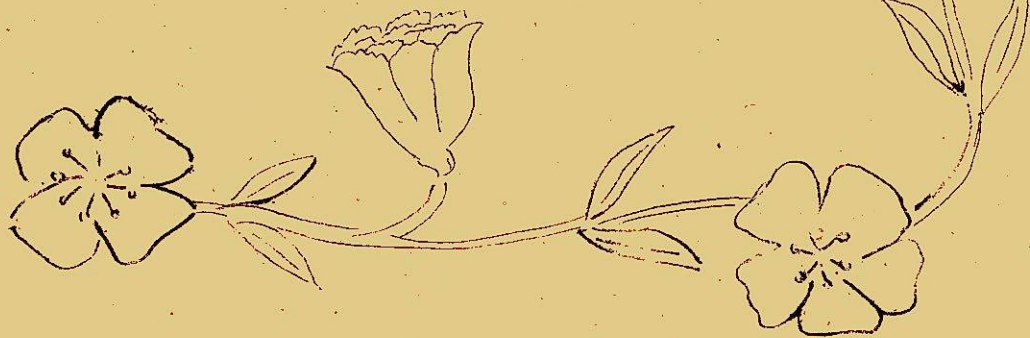
לכה דודי נצא השדה נלוונה
בכפרים נשנימה לצרמים

נֵלְמָה יִפִּית הָאָבִיב
בְּשִׂדְהָ בְּאֵחוֹ
הַצִּיצִים יִפְרְחוּ
צֶהֱלֵת חַיִּים סְבִיב
מֵה יִפִּית הָאָבִיב!

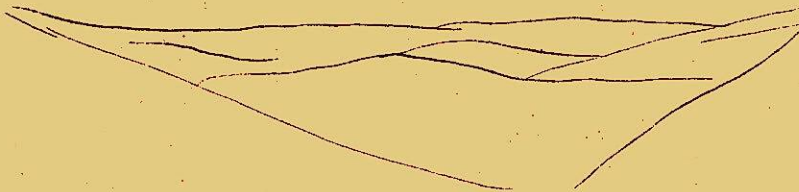
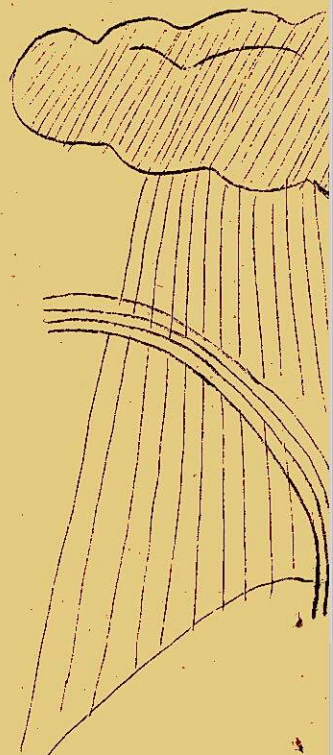
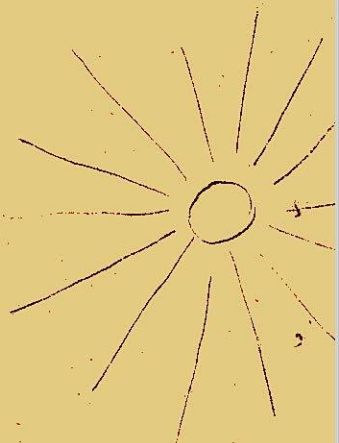
נֵלְמָה נִעְמַת הָעוֹלָם
יֵם דָּגָן שְׂמוּחַ
יָד גְּלִים בְּרוּחַ
וּמְאִירִים פְּנֵי הָאֵגֶם
מֵה יִפִּית הָעוֹלָם!

נֵלְמָה יִפִּית בְּקֶר אֹר
כָּל עֹנֵף כָּל עֵשֶׁב
יִגְמְאוּ טַל כֶּסֶף
יִשְׁתּוּ טַל יִפִּיצוּ נֹר
מֵה יִפִּית בְּקֶר אֹר!

אדם הפצת באגדה אביב ובשיר, למי שבי
ואספר לך, אחותי, האזיני למוצא פי

אזנום קדו נואד שמינו, קדו השכו הני שחור
אפס יש אשר האופל תהדור, תבקע קרן אור
תהדור, תשק הגנה אורה, תישק כפתור עין וסבך,
העשבים יבשו תרטיב, תחמל כדקי גזע ושה.
אז ימלא שדה קבס, האדמה - רגש חי,
מן אפיקי גאיות ועד הנצה שבגיא,
מזי בטן האדמה יעל מוחה ציצי-בד
עיני תבלת יפתח, יבט אין "מנוצי" שבכר,
הפעמוניות שחוק על שמה בצדי דרכים ובגיא,
תחת ברנת השמש יקף "שן הארץ", ראש פזלו,
ובנושיקת שמש יאדימו גוררים מלאים יין
ונכלה בעדי-צחר הדבדבנים יעמדו כן.
אז ימלא יער רנה, ושמים - תרועת-שיר
רחבי שדמה - קסמי-זמרה,
ומנגינה - תחום הניר.

יבִּים דוברים אלֵינוּ:
זרענו!
במענית לבב
גיוס יגיע והיינו
לשיבלי זהב.

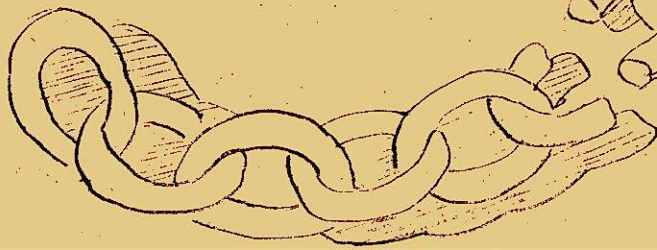
וילד רק יבוא אלֵיך
פרחי דגן לבורי;
והלך דל במלילותיך
ועבוננו ישבור.

חרש חורש וזרע זורע
במענית הלב
יבאו זר ורע
לחוג קציר קרב.

מעבדות לחרות

הורני מוכן ומזומן לקיים מצות עשה
שמור את האבן האבן ולספר ביציאת
מצרים יחד עם כל ישראל

עבדים היינו -
עתה בני חורין

היתה רוח אחרת, גבהו שמי השמים
 ויגלו מרחקים בהירים ורחבי ידיים -
 על ההר עומדות רגלי האביב!

בא אביב, אביב הגיע
 קול קוקו פורץ
 ציץ פורח נותן ריח
 גיל גיל כל עץ
 קול קוקו -
 הכבשים הועים באחו -

שש ישחקו
 שש האיל ובחיל
 יעל קול קוקו קול נפלא
 הוא שיר מזמור
 שוב ושנה ושגב חזור

עם

שומר במשך אלפי שנים את יום צאתנו
מבית עבדים, ודרך כל
מחילות השיעבוד והאונס
והאינקוויזיציה והשמד והפרעות,
נושאת האמה בלבה את הגע-
גועים לתפיש, ולביאה אותם ליד
בטוי עממי אשר לא יפסק על כל
נפש מישראל, על כל נפש עניה -
ומרודה. מאבות אל בנים, דרך
כל הדורות, נמסר דבר יציאת מצרים
זכרון אישי אשר איננו מחויר ואיננו דקה, בכל
דור ודור. חיב אדם לזאת את עצמו
כאילו הוא יצא ממצרים" איזה יצר
חרות עמוק טבוע בלב - עם שיכול היה
באבי יצו ליצור יצירה גאונית כזאת
כזאת ולמסור אותה מדור לדור.

זכור את היום הזה אשר
יצאתם ממצרים מבית עבדים

וימת יוסף וכל הדור ההוא ובני ישראל
פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא
הארץ אותם: ויקם מלך חדש על מצרים אשר
לא ידע את יוסף. ויאמר אל עצמו הנה עם
בני ישראל רב ועצום ממנו הבה נתחכמה לו
פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם
הוא על שונאינו ונלחם-בנו ועלה מן הארץ וישמיד
עליו שרי מסים למען ענותו בסבלותם ויבן ערי
מבכנות לפרעה את פתם ואת רעמסס:

עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ד'
אלהינו ממצרים ביד חזקה: ויתן אלהים אותות
ומופתים גדולים ורעים במצרים בפרעה ובכל
ביתו לעינינו: דארתנו הוציא משם
למען הביא אותנו לתת לנו את
הארץ אשר נשבע לאבותינו:

וַיְהִי בַיָּמִים הָהֵם וַיֵּגְדֵל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל
 אֶחָיו וַיֵּרָא בַסְּבִלוֹתָם: וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרֵי מִכָּה אִישׁ
 עִבְרֵי מֵאֶחָיו וַיִּפֶן בָּהּ זָכָה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ
 וַיֵּךְ אֶת הַמִּצְרִי וַיִּשְׁמְנֵהוּ בַחֹל: וַיֵּצֵא בַיּוֹם
 הַשֵּׁנִי וְהָנָה שְׁנֵי אַנְשֵׁי עִבְרִים נָצִים: וַיֹּאמֶר לְרִשָּׁע
 לְמָה תִכֶּה רֵעִךְ: וַיֹּאמֶר מִי שָׁמֵךְ לְאִישׁ שֶׁר וְשׁוֹפֵס
 עֲלֵינוּ הִלְהַרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר כִּאֲשֶׁר הִרְגַת אֶת הַמִּצְרִי
 וַיֵּרָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֲכֵן נוֹדַע הַדָּבָר

וַיִּשְׁמַע פִּרְעֹה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּבְקֹשׁ לְהַרְגוֹ
 אֶת מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פִרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן
 וַיְהִי רוּעֵה אֶת צֹאן יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדְיָן וַיִּנָּהֵג אֶת הַצֹּאן
 אֶתֶר הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל הַר-הָאֱלֹהִים מִיִּרְבֵּה: וַיֵּרָא
 וְהָנָה שָׂדֵה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינֶנּוּ אֲכָל: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 אֲסֹדָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הַמִּדְבָּר הַגָּדוֹל הַזֶּה מִדָּוַע לֹא
 יִבְעַר הַסֵּנֶה וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ

הַסֵּנֶה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מִשָּׁע וַיֹּאמְרוּ הַנְּנִי וַיֹּאמֶר ד
 רָאָה רֵאִיתִי אֶת עֵינֵי עַמִּי אֲשֶׁר בַּמִּצְרִים וְאֶת
 צַעֲקוֹתָם שִׁמְעֵתִי מִפְּנֵי נִגְזֵשׁוֹן כִּי יִדְעֵתִי אֶת
 מִכָּאֵבָנִי וְעַתָּה לֹךְ וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל פִּרְעֹה וַיּוֹצֵא אֶת עַמִּי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם

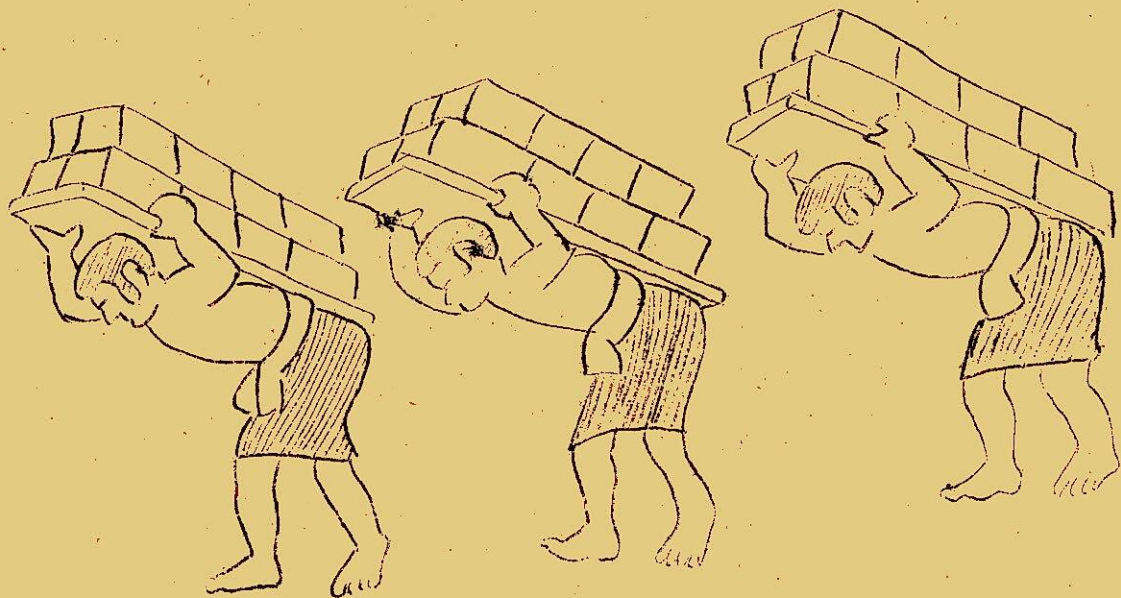
בְּהַר אֲשֶׁה צִוָּה פִּרְעֹה שֶׁלֹּחַ

נָא אֶת עַמִּי

היו בני ישראל מקווישים את
הקיש במדבר ורומסים בחומר ובקיש והיה
הקיש נוקב את עקביהם והדם מתבוסס
בחמר.

רחל בת בנו של זוטלח היתה הרה ללדת
ורמסה בחמר עם בעלה וצא הולד ממעירה
זנתערב בתוך החלב וירד מיבאל והעלה לפני
כסא הכבוד באותו לילה נגזר גזר דין על
מצרים.

זכאשר יענוהו כן ירבה
ובן יפרוץ

לך

בוא מצרימה ובאת אל הנענים
ואל האומללים אל כל הנאנחים והנדבאים ואמרת
אליהם כי עבדים הם והם לא יבינו.

באמרת אליהם כאומללים הם- והם לא ידעו,
וכי גדול ענינם וכזר לחצם - והם לא יאמינו,
ופקחת את עיניהם בחזק יד על כל לחצם ועל
כל עינים- וגאלת אותם ועם רב ימשך אחריך
מקרב אחיך אשר לא ידעת ואשר לא ידעך
עוד ומקוב כל העם מסביב אשר רע ומר לרם
והיית אב להמון אדם רב וליאש שרשיו ועשית
מן התולעת- אדם ומן האדם- עם
ומעפרות חול- ארץ

והיום אתם יוצאים בחדש האביב
אל ארץ הזק הבנעני והחתי והאמורי והיבוסי אל
ארץ זבת חלב ודבש.

היום אתם יוצאים בחדש האביב

החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא -
לכם לחדשי השנה, תעשו לחדש הזה ויקחו להם
איש ששה לבית אבות ששה לבית וזכה תאכלו אותו
מתניכם חגורים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם
ואכלתם אותו בחפזון.

ויסעו בני ישראל מרעמסס חוסיתה וישא העם -
את בצקו טרם יחציק מושאורותם צמרות בשמלות
על ישנמם ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים
עוגות מצות כי לא חמין כל גורשו ממצרים.

ארץ זבת חלב ודבש
ארץ הרת עקרב ונהש

ליסעו ישראל מים סוף וצאו אל מדבר
שור וילנו שלשה ימים במדבר ולא מצאו
מים וילנו אל משה לאמור:
רצה נשתה? חנו לנו מים ונשתה!
למה זה העלתני נמצרים להמית אותי
ואת בני ואת מקני בצמא?
האספסוף אשר בקרב העם התאו תאוו
וישצורו ריבכם גם בני ישראל ויאמרו: מי יאכלנו
בשר?

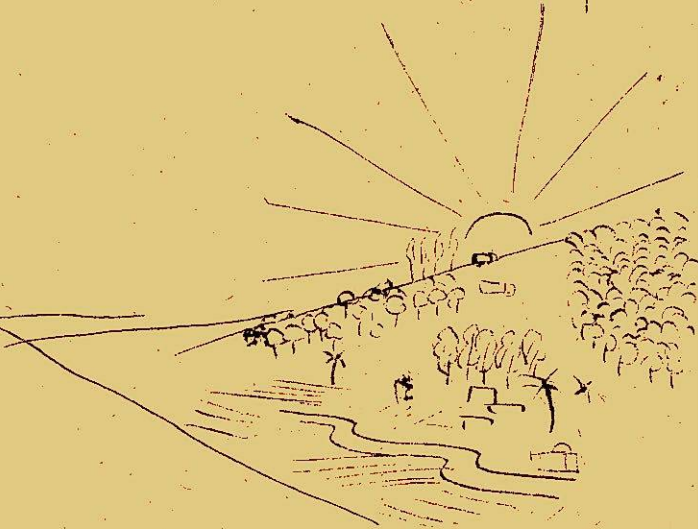
לכדנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם
את הקישואים ואת השומים ועתה נפשנו יבשה
מי יתן מותנו בארץ מצרים בשבתנו על סיר
הבשר באכלנו לחם לשובע כי הוצאתם אותנו
אלי המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה
ברעב

קומו

עוד הדוך רב עוד רבה המלחמה
רב לכם לנוע לנוז בערבה -
ולפניכם פרושה דרך גדולה רחבה
רה ארבעים שנה נתע בין ההרים
ולחול טמנו ששים רבוא פגרים
אל נא יעזרונו פגרי הנחשלים
שבעבדותם נמתו - נפסתה על החללים
קומו איפוא נדים!

עזבו את השממה! אך אל
יעל קולכם, דרכו עוז בדממה
פן צעדכם ירגיז מדבר ונרדמיו -
איש איש בלבבו ישמע הד פעמיו!
איש בלבבו ישמע קול אלוה דובר!
לד! היום אל אצק חדשה אתה עובר!

ליולד אחתם אשה במדבר ארבעים שנה

וצליל עולה
יורד קצוב
גמלים פוסעים
בנוף עצוב

ימין ושמאל
רק חול וחול
וזהב מדברי
ללא משעול

גלן גלן גלן גלן
זה שיר הודוד
שתוק ושאת
שתוק ונדוד

אורחה עברה
דחמם נעה
כדמות חלוט
שם מופלאה

קִיְהִי כִּי תָמוּ יְמֵי הַמִּדְבָּר וַיִּשְׁלַח
מֹשֶׁה אֲנָשִׁים לַתּוֹר אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן:
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עֲלוּ זֶה בְּנֹגֵב וּרְאִיתֶם
אֶת הָאָרֶץ מָה הִיא:
וַיָּשׁוּבוּ מִתּוֹר אֶת הָאָרֶץ מִקַּץ אַרְבַּעִים יוֹם
וַיֹּבֹאוּ אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן וְאֶל כָּל עַדְת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַמִּדְבָּר וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ
בָּאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁלַחַנּוּ וְגַם זִבַת
חֶלֶב וּדְבַשׁ הִיא וְזֶה פְּרִיָּהּ, אֲפֶס צִי עֵץ
הָעַם הַיּוֹשֵׁב בָּאָרֶץ.
וַיְהִי כִּלְבַּב אֶת הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ:
עֲלֵה נַעֲלֵה וַיִּרְשָׁנוּ אֹתָהּ צִי יִכּוֹל
נֹכַח לָהּ -

אֲשִׁירָה לָהּ כִּי גָאָה גָאָה
סוֹס וְרוֹכְבּוֹ רָמָה בַּיָּם

על ההרים קול במתשמיע
כי שודדה הארץ
קול בת ציון כי תאבל
ותפרוש כפיה

לאבל יחיד עשי לך
והתפלשי באפר
היתה ציון למצעון תנים
אוי למ כל שודדנו

הטוי אנשים גבורי החיל

הן מני אז קבלנו עלינו לבלתי עבוד את
הרומאים וגם לא אדונים אחרים זולתי את
האלהים לבדו.....

והנה הגיעה השעה המצוה עלינו להשלים בפועל
כפינו את משיאת נפשנו ואל נעטה בשעה הזאת
קלון עלינו ואחרי אשר בחלה נפשנו בעבדות
זאת בה סכנה לא נבחר לנו הפעם חיי עבדות
עם ישפתיים נוראים - והן זה יהיה חלקנו מארת
הרומאים אם נפול חיים בידם, כי הנה -
אנחנו היינו הראשונים להרים יד בהם ואנחנו
נשארנו האחרונים להלחם אתם.

וצל כן תמותנה נא נשינו בטוב נעמאז, ימותו
נא בנינו בטוב טעמו טעם עבדות ואחרי כן
נגמול איש לרעהו חסד גבורים זמה טוב ומה יפה
יהיה בנושאנו את חרותנו אלי קבר ולפני מותנו
נשחית באש את הגבוש ואת המוצר רק

הצידה נושאיר להם למען תהיה לעדה
אחרי מותנו כי לא ספנו ברעב ובמתה
סור כי אם בחרנו במות מחיי עבדות
באשר קבלנו עלינו מדאש.

אל נא תאמר: הנה דרתי האחרונה
את אור היום הסתירו שמי העונה
זה יום נכספנו לו עוד יעל ויבוא
ומצעדנו עוד ירעים: אנחנו פה!

מגבול הקרח ועד ירכתי תמרים
אנחנו פה במבאובות ויסורים
אך באשר טפת דמינו שם נגרה
הלא יטב עוד רוחנו בגבורה

עמוד השחר אל ימזנו עוד יהל
עה הצורר יחלוק תכמולנו כמו צל
אך אם חלילה יאחר לבוא האור
כמו סיסמה יהא השיר מדור לדור

בכתב הדם והעיפרת הוא נכתב
גוא לאשיות צפוד הדחר והמרחב
כין קיחת נופלים שמהו כל העכ
יחדיו שמהו זנגאנים בידם

על כן אל נא תאמרי:
"דרפי האחרונה"

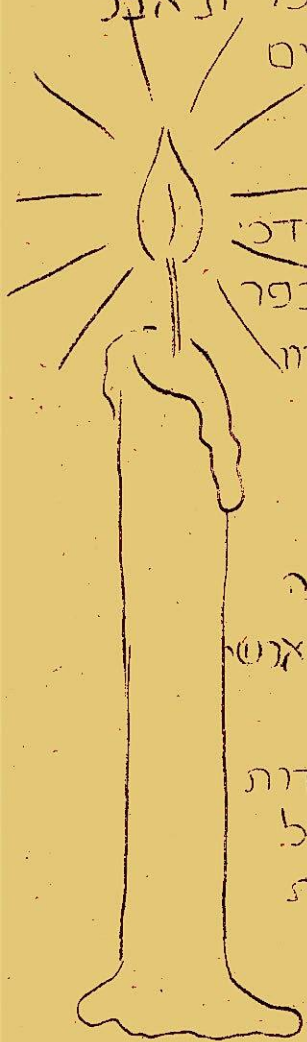
עֲשֵׂה שְׂרָפִים הַגִּפְרִיז שְׁנִישֶׁק
וְהַצִּית לְהַבּוֹת
אֲשֶׁר־י הַלְהִיב יִשְׁבַּעֶרָה
בְּסִתְרֵי לִבְבוֹת
אֲשֶׁר־י הַלְבַּבוֹת שִׁדְעוּ לַחֲדוֹל בְּכַבּוֹד
אֲשֶׁר־י הַגִּפְרִיז שְׁנִישֶׁק וְהַצִּית לְהַבּוֹת

נִסְפָּר

את חברינו בני העם העבר
אשר נפלו על אדמת החולדת נזכר ונאכל
על אהבה קדושה ונכונת בלי מיצרים
אשר לותה את רוח לחמינו עד
רגעיהם האחרונים.
מכפר סאלד בגליל ועד ליד מרדכי
בנגב לא נעזב שעל אדמה שלא כפר
בדם טהור ויקר רגבי ארצנו רח
דם זה וספגוהו וחזקה הברית
לבב תמיחה

נִסְפָּר

ומחושלת בה גבורה כנה ומועזת של אנשי
עבודה ועמל אשר עמידו איתן בין
התלמים החחשים והדפואוב מעמדות
חינו יחושל הכאב העמוק והיה לדגל
חינו בארץ הקורא לבנות ולהפרות
לבב נכחיב!

רצתי אדמרה

בתיקד, מלון ברבה, מעון סתר, זרע טמנו... לא עוד פנינו זוגיות של כסמה, זרע חנה כבדה, גורר שעורה תכול כתם, ישבלת שועל חרצה.

רצתי לך הטובים בבנינו, נער טהר -
חלומות, ברי לב, נקיי כפים, טנים חלאת
אדמות, וארג יזמם עיד שתי ארג תקוות יום
יבא, אין לנו טובים מכל אלה.
את הראית? ואיפה?

פ (עציו) רגעים בהם נצרפת אומה,
 בהם נבחנת תנועה, בהם יחושל אדם, בהם
 היסטוריה מתחוללת... היום הזה נהיית לעם"
 אין רגעים אלה באים בהמון חוגג ובתהלכות
 נצמון, קושים ומרים הם. בבואם הם אחרים לגמרי
 מכפי שהחזיה המתקתקה נואה אותם במיטב
 תאוריה. אך מושהם באים ביסורים, בפורענויות,
 באבדות ובתבוסות-הדי הם מעמידים במבחן
 את הנבואה ואת החכמה, את המצעשה ואת
 האופי ואוי לו לדור המכזיב ברגעים אלה.

חושלים פה "לילות הימים"
 חושלים פה לשלשלת
 טבעות לשלשלת
 אנו משלימים

עורב ועיט בשיאים
זכו לראות לידת ממלכת
עת הגדודים העבריים
שועו ולא עמדו מלכת
כאחרי מריש עמיוק
למים הם תחת תל ופרח
הם רחוקים מבכ וצחוק
כי כבר עברו הם את הדרך

לך העם הקם וחי
נשאו הם לא פנינים וכתר
לך העם נתנו הם שי
את ארבעים הקילומטר
את ארבעים הפרסאות
העקובות עמל ופרך
אשר יהי לך לאות
כי מעתה אין קץ לדרך

תפילה

הבא נבינה לנעדים כי בא העת
ראה אותם שותקים ונכונים-

ועיניהם דולקות

ראה, יורד הערב,

רוח בצמרות, הארץ מרומי

קרב יהי הליל והם מעשים מאד

ברכס אלי, כי באה העת,

בובבים הצתו ומחנות רבים

נאספים מעבר

כי מי יראה אור יום!

ומי נפל ומת? הנצחון

יצוק או אם תבוסה וקבר?

ברכס, אלי, ברך יוצאי למלחמה

ברך נשקם לבל יחטיאום בין ביהם

ברך את זה העם,

את נצרו ולוחמיו

עד קרב יתם.

יצאנו

לשנות את פני העולם, לשים קץ לשיעבוד אדם
באדם והקץ נעוץ בחביון הדורות.
מתי נולדנו? בשעה ושניצוץ כבד ראשון הצת
בלב העבד מתי הרימונו את הדגל? בעושה
ישהתקומם המושפל הראשון נגד משפילו.
שבע נפול ושבע נקים, כי עמנו הצדק
לושחרור האדם. נולדנו עם הנץ החמה
של האדם המושחתה, בכל מערכות האנושיות
לחרות ישם היינו, בכל שדה קטל ושל מדוכאים
בכל יציאת מצרים ושל כל העמים וכל הדורות:
על גרדום ועל מוקד, בבתי כלא ועל בריקות.
אך גם אם ישבע נפל-נקים ונתעודד.
עד בא יום והיה דגלנו לדגל החברה
המושחרות, עד יקים האדם במלוא קומתו
וימלא לעין כל באור הנצחים הצפון בו,
כישדעתו רחבה ולבו נהור וידיו נאמנות ומין
הפשוט וצדק אין. לא עבד עבד ולא עבד
כנעני, לא כנושי ולא סיני וכבוד כל
אדם ראש פנה הוא לחברה
הנגאלת.
בא יבוא היום ההוא!!!

הא אלהים אלהים

אברהם אברהם אברהם

כל דחפין

ייתי ויכול

כל דצריך

ייתי ויפסח

השתא - עבדי

לשנה הבאה - בני חורין

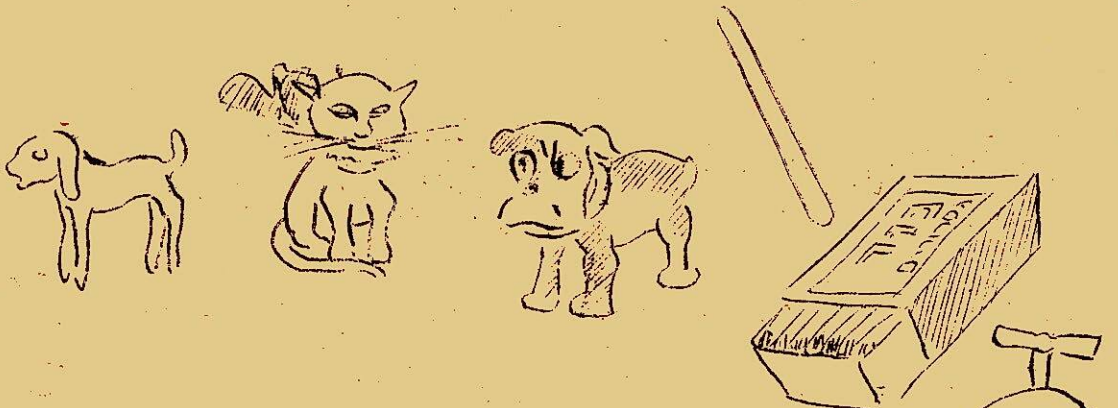

מעשי קרי ההרג

אלהו תביא אלהו התשבי אלהו הגלעד
במהרה יבוא אלינו עם משיח בן דוד

אחד מי יודע? אחד אני יודע
אחד אלוהנו שבשמים ובארץ
שני לוחות הברית
שלושה אבות
ארבע אמהות
חמשה חומשי תורה
ששה סדרי משנה
שבעה ימי שבת
שמונה ימי מלה
תשעה ירחי לידה
עשרה דברי א

חד גדי גדיא

גדי אחד קנה אבא בשני זוזים
 גדי אחד בשני זוזים
 חד גדיא חד גדיא
 ובא החתול ואכל את הגדי
 שקנה אבא בשני זוזים
 ובא הכלב ונשך לחמול ש
 ובא מקל והכה את הכלב ש
 ובאה אש ושרפה את המקל ש
 באו מים וכבו את האש ש
 בא שור ושתה את המים ש
 בא השוטה ושהט את השור ש
 בא מלאך המות ושהט את השוטה ש
 בא הקדוש ברוך הוא ושהט
 את מלאך המות ש

חסל

סדור פסח בהלפתו
ככל משנתו וחקתו
כאשר זכינו לסדר אדתו
כן ניצב לעשותו.

יד שוכן מעונה

קונאם קהל עדות מי אמה

בקרוב נוהל נטעי פנה

צדיקים לציון

ברנה